

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені Ігоря Сікорського»
ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ
Кафедра системного програмування та спеціалізованих комп'ютерних
систем**

Лабораторна робота №3

**з дисципліни Баз даних і засоби управління
на тему: “Засоби оптимізації роботи СУБД PostgreSQL”**

**Виконала: студентка 3 курсу
групи КВ-93
Баранова Є.В.
Перевірив:
Павловський В.І.**

Київ – 2021

Постановка задачі

Метою роботи є здобуття практичних навичок використання засобів оптимізації СУБД PostgreSQL.

Загальне завдання роботи полягає у наступному:

1. Перетворити модуль “Модель” з шаблону MVC лабораторної роботи №2 у вигляд об’єктно-реляційної проекції (ORM).
2. Створити та проаналізувати різні типи індексів у PostgreSQL.
3. Розробити тригер бази даних PostgreSQL.
4. Навести приклади та проаналізувати рівні ізоляції транзакцій у PostgreSQL.

<i>№ варіанта</i>	<i>Види індексів</i>	<i>Умови для тригера</i>
3	GIN, Hash	before delete, update

Інформація про програму

Посилання на репозиторій у GitHub з вихідним кодом програми та звітом:
https://github.com/BaranovaEugenia/DB_Lab3

Завдання №1

Модель «сутність-зв'язок» галузі продажу напоїв в кав'ярні.

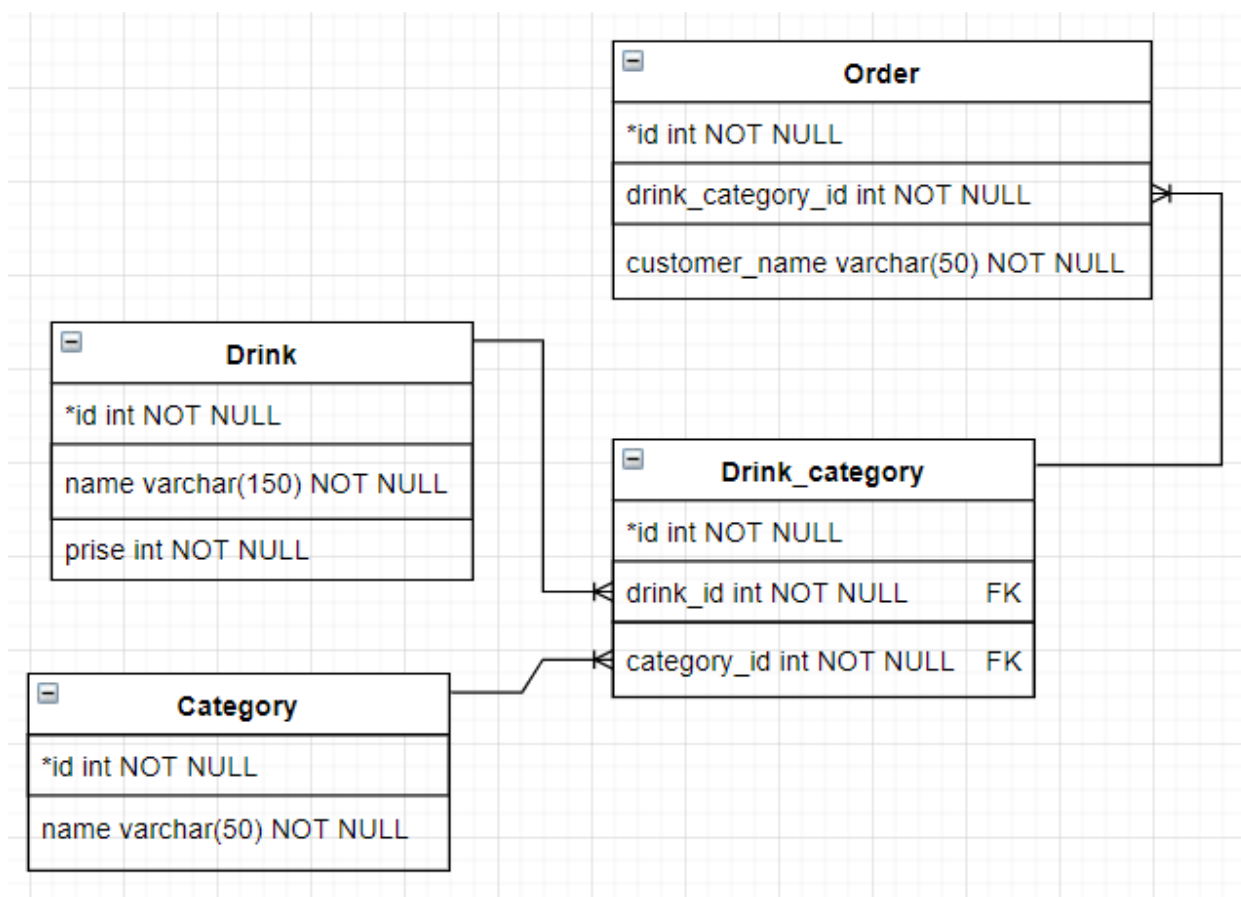

Рисунок 1 – Логічна модель

Таблиці бази даних у середовищі PgAdmin4

```

-- Table: public.Category

-- DROP TABLE IF EXISTS public."Category";

CREATE TABLE IF NOT EXISTS public."Category"
(
    id integer NOT NULL,
    name character varying(50) COLLATE pg_catalog."default" NOT NULL,
    CONSTRAINT category_pkey PRIMARY KEY (id)
)

TABLESPACE pg_default;

ALTER TABLE IF EXISTS public."Category"
    OWNER to postgres;

-- Table: public.Drink
  
```

```
-- DROP TABLE IF EXISTS public."Drink";

CREATE TABLE IF NOT EXISTS public."Drink"
(
    id integer NOT NULL,
    name character varying(150) COLLATE pg_catalog."default" NOT NULL,
    "price" integer NOT NULL,
    CONSTRAINT drink_pkey PRIMARY KEY (id)
)

TABLESPACE pg_default;

ALTER TABLE IF EXISTS public."Drink"
    OWNER to postgres;
```

```
-- Table: public.Drink_category

-- DROP TABLE IF EXISTS public."Drink_category";

CREATE TABLE IF NOT EXISTS public."Drink_category"
(
    id integer NOT NULL,
    drink_id integer NOT NULL,
    category_id integer NOT NULL,
    CONSTRAINT "customer _pkey" PRIMARY KEY (id),
    CONSTRAINT fk_category FOREIGN KEY (category_id)
        REFERENCES public."Category" (id) MATCH SIMPLE
        ON UPDATE NO ACTION
        ON DELETE NO ACTION
        NOT VALID,
    CONSTRAINT fk_drink FOREIGN KEY (drink_id)
        REFERENCES public."Drink" (id) MATCH SIMPLE
        ON UPDATE NO ACTION
        ON DELETE NO ACTION
        NOT VALID
)

TABLESPACE pg_default;

ALTER TABLE IF EXISTS public."Drink_category"
    OWNER to postgres;
```

```
-- Table: public.Order

-- DROP TABLE IF EXISTS public."Order";

CREATE TABLE IF NOT EXISTS public."Order"
(
```

```

id integer NOT NULL,
"drink_category_id " integer NOT NULL,
customer_name character varying(50) COLLATE pg_catalog."default" NOT NULL,
CONSTRAINT order_pkey PRIMARY KEY (id),
CONSTRAINT fk_drink_order FOREIGN KEY ("drink_category_id ")
    REFERENCES public."Drink_category" (id) MATCH SIMPLE
    ON UPDATE NO ACTION
    ON DELETE NO ACTION
    NOT VALID
)

TABLESPACE pg_default;

ALTER TABLE IF EXISTS public."Order"
    OWNER to postgres;

```

Класи ORM у реалізованому модулі Model

```

class Category(Orders):
    __tablename__ = 'Category'
    id = Column(Integer, primary_key=True)
    name = Column(String)

    def __init__(self, key, name):
        self.id = key
        self.name = name

    def __repr__(self):
        return "{:>10}{:>15}" \
            .format(self.id, self.name)

```

```

class Drink(Orders):
    __tablename__ = 'Drink'
    id = Column(Integer, primary_key=True)
    name = Column(String)
    price = Column(Integer)

    def __init__(self, key, name, price):
        self.id = key
        self.name = name
        self.price = price

    def __repr__(self):
        return "{:>10}{:>15}{:>10}" \
            .format(self.id, self.name, self.price)

```

```

class Drink_category(Orders):
    __tablename__ = 'Drink_category'
    id = Column(Integer, primary_key=True)
    category_id = Column(Integer, ForeignKey('Category.id'))
    drink_id = Column(Integer, ForeignKey('Drink.id'))
    categories = relationship("Category")
    drinks = relationship("Drink")

    def __init__(self, key, category_id, drink_id):
        self.id = key
        self.category_id = category_id
        self.drink_id = drink_id

    def __repr__(self):
        return "{:>10}{:>10}{:>10}" \
            .format(self.id, self.category_id, self.drink_id)

```

```

class Order(Orders):
    __tablename__ = 'Order'
    id = Column(Integer, primary_key=True)
    drink_category_id = Column(Integer, ForeignKey('Drink_category.id'))
    customer_name = Column(String)
    drink_categories = relationship("Drink_category")

    def __init__(self, key, drink_category_id, customer_name):
        self.id = key
        self.drink_category_id = drink_category_id
        self.customer_name = customer_name

    def __repr__(self):
        return "{:>10}{:>10}{:>15}" \
            .format(self.id, self.drink_category_id, self.customer_name)

```

Запити у вигляді ORM

Продемонструємо вставку, вилучення, редагування даних на прикладі таблиці

Drink

Початковий стан:

```
PS C:\Users\anna\PycharmProjects\pythonProject3> python main.py print_table Drink
Drink table:
  id      name      price
  1      Americano    30
  2        Espresso    30
  3 Hot chocolate    25
  4    Green_tea     15
  5        Cacao     25
  6        Latte     20
  7         gpjdb  41637
  8    lwctluvms  63794
```

Видалення запису:

```
PS C:\Users\anna\PycharmProjects\pythonProject3> python main.py delete_record Drink 7
PS C:\Users\anna\PycharmProjects\pythonProject3> python main.py print_table Drink
Drink table:
  id      name      price
  1      Americano    30
  2        Espresso    30
  3 Hot chocolate    25
  4    Green_tea     15
  5        Cacao     25
  6        Latte     20
  8    lwctluvms  63794
```

Вставка запису:

```
PS C:\Users\anna\PycharmProjects\pythonProject3> python main.py insert_record Drink 7 Lemonade 20
PS C:\Users\anna\PycharmProjects\pythonProject3> python main.py print_table Drink
Drink table:
  id      name      price
  1      Americano    30
  2        Espresso    30
  3 Hot chocolate    25
  4    Green_tea     15
  5        Cacao     25
  6        Latte     20
  7      Lemonade     20
  8    lwctluvms  63794
```

Редагування запису:

```
PS C:\Users\anna\PycharmProjects\pythonProject3> python main.py update_record Drink 8 Juice 25
PS C:\Users\anna\PycharmProjects\pythonProject3> python main.py print_table Drink
Drink table:
```

id	name	price
1	Americano	30
2	Espresso	30
3	Hot chocolate	25
4	Green_tea	15
5	Cacao	25
6	Latte	20
7	Lemonade	20
8	Juice	25

Вставка 3-х випадково згенерованих записів:

```
PS C:\Users\anna\PycharmProjects\pythonProject3> python main.py generate_randomly Drink 3
PS C:\Users\anna\PycharmProjects\pythonProject3> python main.py print_table Drink
Drink table:
```

id	name	price
1	Americano	30
2	Espresso	30
3	Hot chocolate	25
4	Green_tea	15
5	Cacao	25
6	Latte	20
7	Lemonade	20
8	Juice	25
9	bhrylxj	36781
10	glpfwokny	51439
11	pupqdfx	52654

Усі дані для пошуку передвизначено, тепер вони не вводяться з клавіатури.

Пошук за трьома атрибутами у двох таблицях, за трьома атрибутами у трьох таблицях, за чотирма атрибутами у чотирьох таблицях (виводяться відповідні записи з таблиці Drink):

```
PS C:\Users\anna\PycharmProjects\pythonProject3> python main.py search_records
specify the number of tables you'd like to search in: 2
search result:
```

4	Green_tea	15
6	Latte	20
7	Lemonade	20


```
PS C:\Users\anna\PycharmProjects\pythonProject3> python main.py search_records
specify the number of tables you'd like to search in: 3
search result:
```

3	Hot chocolate	25
5	Cacao	25
4	Green_tea	15
6	Latte	20
7	Lemonade	20
8	Juice	25

```
PS C:\Users\anna\PycharmProjects\pythonProject3> python main.py search_records
specify the number of tables you'd like to search in: 4
search result:
```

2	Espresso	30
1	Americano	30

Завдання №2

Для тестування індексів було створено окремі таблиці у базі даних з 1000000 записів.

Gin

Основна сфера застосування методу GIN - прискорення повнотекстового пошуку, тому логічно розглядати цей індекс більш докладно саме на цьому прикладі

Створення таблиці БД:

```
DROP TABLE IF EXISTS "lab3_gin";
CREATE TABLE "lab3_gin"("id" serial PRIMARY KEY, "doc" text, "doc_tsv"
tsvector);
INSERT INTO "lab3_gin"("doc") SELECT chr((65 + round(random() * 25)) :: int) ||
chr((65 + round(random() * 25)) :: int)||chr((65 + round(random() * 25)) ::
int) FROM generate_series(1, 1000000);
UPDATE "lab3_gin" set "doc_tsv" = to_tsvector("doc");
```

Створення індексу:


```
CREATE INDEX "gin_i" ON "lab3_gin" USING gin("doc_tsv");
```

Видалення індексу:

```
DROP INDEX IF EXISTS "gin_i";
```

Запити SELECT

```
SELECT * FROM lab3_gin WHERE doc_tsv @@ to_tsquery('abc');
```

Data Output		Explain	Messages	Data Output		Explain	Messages	Data Output		Explain	Messages
	id [PK] integer	doc text	doc_tsv tsvector		id [PK] integer	doc text	doc_tsv tsvector		id [PK] integer	doc text	doc_tsv tsvector
1	31324	ABC	'abc':1	14	427063	ABC	'abc':1	22	551592	ABC	'abc':1
2	117510	ABC	'abc':1	15	426641	ABC	'abc':1	23	767510	ABC	'abc':1
3	236464	ABC	'abc':1	16	569077	ABC	'abc':1	24	619294	ABC	'abc':1
4	181499	ABC	'abc':1	17	471661	ABC	'abc':1	25	672298	ABC	'abc':1
5	120183	ABC	'abc':1	18	511302	ABC	'abc':1	26	760284	ABC	'abc':1
6	174842	ABC	'abc':1	19	542378	ABC	'abc':1	27	847085	ABC	'abc':1
7	259788	ABC	'abc':1	20	488382	ABC	'abc':1	28	823875	ABC	'abc':1
8	240328	ABC	'abc':1	21	539318	ABC	'abc':1	29	879331	ABC	'abc':1
9	298790	ABC	'abc':1	22	551592	ABC	'abc':1	30	854411	ABC	'abc':1
10	399851	ABC	'abc':1	23	767510	ABC	'abc':1	31	929802	ABC	'abc':1
11	334560	ABC	'abc':1	24	619294	ABC	'abc':1	32	938194	ABC	'abc':1
12	340617	ABC	'abc':1	25	672298	ABC	'abc':1	33	900282	ABC	'abc':1
13	359825	ABC	'abc':1	26	760284	ABC	'abc':1	34	977636	ABC	'abc':1

Час виконання запиту без використання GIN індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 645 msec. 34 rows affected.			

Час виконання запиту з використанням GIN індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 70 msec. 34 rows affected.			

```
SELECT COUNT(*) FROM lab3_gin WHERE doc_tsv @@ to_tsquery('xyz');
```

Data Output
count bigint
1 35

Час виконання запиту без використання GIN індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 638 msec. 1 rows affected.			

Час виконання запиту з використанням GIN індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 64 msec. 1 rows affected.			

```
SELECT COUNT(*) FROM lab3_gin WHERE doc_tsv @@ to_tsquery('qwe') GROUP BY "id" % 2;
```

Data Output	
	count bigint
1	37
2	34

Час виконання запиту без використання GIN індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 500 msec. 2 rows affected.			

Час виконання запиту з використанням GIN індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 75 msec. 2 rows affected.			

```
SELECT * FROM lab3_gin WHERE doc_tsv @@ to_tsquery('qwe') ORDER BY RANDOM();
```

Data Output		Explain	Messages	Data Output		Explain	Messages
	id [PK] integer 	doc text 	doc_tsv tsvector 		id [PK] integer 	doc text 	doc_tsv tsvector
1	769621	QWE	'qwe':1	15	261942	QWE	'qwe':1
2	447312	QWE	'qwe':1	16	293714	QWE	'qwe':1
3	425856	QWE	'qwe':1	17	236996	QWE	'qwe':1
4	196421	QWE	'qwe':1	18	586935	QWE	'qwe':1
5	878602	QWE	'qwe':1	19	316693	QWE	'qwe':1
6	63089	QWE	'qwe':1	20	844066	QWE	'qwe':1
7	983375	QWE	'qwe':1	21	373586	QWE	'qwe':1
8	657020	QWE	'qwe':1	22	628276	QWE	'qwe':1
9	662585	QWE	'qwe':1	23	305676	QWE	'qwe':1
10	705771	QWE	'qwe':1	24	321527	QWE	'qwe':1
11	802209	QWE	'qwe':1	25	48028	QWE	'qwe':1
12	632386	QWE	'qwe':1	26	474177	QWE	'qwe':1
13	369075	QWE	'qwe':1	27	721802	QWE	'qwe':1
14	583868	QWE	'qwe':1	28	221884	QWE	'qwe':1

Час виконання запиту без використання GIN індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 615 msec. 71 rows affected.			

Час виконання запиту з використанням GIN індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 78 msec. 71 rows affected.			

З результатів видно, що використання GIN індексу, прискорює виконання запиту в 10 разів, це пояснюється тим, що до кожного елемента прив'язаний упорядкований набір посилань на рядки таблиці, що містять значення цього елемента.

Hash

Основна сфера застосування методу Hash - прискорення пошуку серед чисел , тому логічно розглядати цей індекс більш докладно саме на цьому прикладі.

Стверення таблиці БД:

```
DROP TABLE IF EXISTS "lab3_hash";
CREATE TABLE "lab3_hash"("id" serial PRIMARY KEY, "num" integer);
INSERT INTO "lab3_hash"("num") SELECT ((random() * 25) :: int) FROM
generate_series(1, 1000000);
```

Створення індексу:

```
CREATE INDEX "hash_i" ON "lab3_hash" USING hash("id");
```

Видалення індексу:

```
DROP INDEX IF EXISTS "hash_i";
```

Запити SELECT

```
SELECT * FROM lab3_hash WHERE num=25;
```

	Data Output	Explain	Messages
	id [PK] integer	num integer	
1	215	25	
2	382	25	
3	401	25	
4	478	25	
5	674	25	
6	743	25	
7	766	25	
8	776	25	
9	784	25	
10	838	25	
11	908	25	
12	913	25	
13	928	25	

Час виконання запиту без використання Hash індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 218 msec. 20044 rows affected.			

Час виконання запиту з використанням Hash індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 193 msec. 20044 rows affected.			

```
SELECT COUNT(*) FROM lab3_hash WHERE num<10;
```

	count bigint
1	379987

Час виконання запиту без використання Hash індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 157 msec. 1 rows affected.			

Час виконання запиту з використанням Hash індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 137 msec. 1 rows affected.			

```
SELECT COUNT(*) FROM lab3_hash WHERE num=10 GROUP BY "id" % 2;
```

Data Output	
	count bigint
1	20049
2	20297

Час виконання запиту без використання Hash індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 260 msec. 2 rows affected.			

Час виконання запиту з використанням Hash індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 167 msec. 2 rows affected.			

```
SELECT * FROM lab3_hash WHERE num=15 ORDER BY RANDOM();
```

Data Output	Explain	Messages
	id [PK] integer	num integer
1	773376	15
2	627834	15
3	519852	15
4	889342	15
5	185332	15
6	565909	15
7	205243	15
8	973259	15
9	923335	15
10	706461	15

Час виконання запиту без використання Hash індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 177 msec. 40119 rows affected.			

Час виконання запиту з використанням Hash індексу

Data Output	Explain	Messages	Notifications
Successfully run. Total query runtime: 165 msec. 40119 rows affected.			

З отриманих результатів бачимо, що використання Hash індексу майже не покращує час виконання запиту, а якщо покращує то незначно. Ідея хешування полягає у тому, щоб значенню зіставити деяке невелике число (від 0 до $N-1$, всього N значень). Таке зіставлення називають хеш-функцією. Отримане число можна використовувати як індекс звичайного масиву, куди і складати посилання рядки таблиці.

Завдання №3

Суть роботи тригера полягає у тому, що у разі видалення чи оновлення рядків дорогих товарів в таблиці товарів, значення передаються в нову таблицю перевірки для того щоб працівник міг перевірити внесені зміни над дорогими товарами. При цьому якщо видаляти чи вносити зміни в дешеві товари, нічого не відбувається.

Створення тригерної функції:

```
CREATE OR REPLACE FUNCTION trigger_func() RETURNS TRIGGER as $trigger$
BEGIN
    IF old."price" >= 500 THEN
        INSERT INTO "lab3_trigger_for_check" VALUES (old.id, old.name,
            old.price, old.rest);
    END IF;
    IF (TG_OP = 'DELETE') THEN
        RETURN OLD;
    ELSIF (TG_OP = 'UPDATE') THEN
        RETURN NEW;
    END IF;
END;
$trigger$ LANGUAGE plpgsql;
```

Створення тригера:

```
CREATE TRIGGER "trigger1"
BEFORE DELETE OR UPDATE ON "lab3_trigger"
FOR EACH ROW
EXECUTE procedure trigger_func();
```

Початковий стан таблиці товарів та таблиці на перевірку

Query Editor Query History

```
1 SELECT * FROM public.lab3_trigger
2 ORDER BY id ASC
```

Data Output Explain Messages Notifications

	id [PK] integer	name character varying	price integer	rest integer
1	1	apple		100
2	2	gold	1000	3
3	3	fish	400	45
4	4	caviar	900	250
5	5	platinum	1100	5
6	6	water	3	300

Query Editor Query History

```
1 SELECT * FROM public.lab3_trigger_for_check
2 ORDER BY id ASC
```

Data Output Explain Messages Notifications

	id [PK] integer	name character varying	price integer	rest integer
--	--------------------	---------------------------	------------------	-----------------

Видалення дорогого товару

```
DELETE FROM "lab3_trigger" WHERE name='gold';
```

Data Output		Explain	Messages	Notifications	
	id [PK] integer	name character varying	price integer	rest integer	
1	1	apple		5	100
2	3	fish		400	45
3	4	caviar		900	250
4	5	platinum		1100	5
5	6	water		3	300

Data Output		Explain	Messages	Notifications	
	id [PK] integer	name character varying	price integer	rest integer	
1	2	gold		1000	3

Видалення дешевого товару

```
DELETE FROM "lab3_trigger" WHERE name='water';
```

Data Output

Explain

Messages

Notifications

	id [PK] integer	name character varying	price integer	rest integer
1	1	apple	5	100
2	3	fish	400	45
3	4	caviar	900	250
4	5	platinum	1100	5

Data Output

Explain

Messages

Notifications

	id [PK] integer	name character varying	price integer	rest integer
1	2	gold	1000	3

Оновлення дорогого товару

```
UPDATE "lab3_trigger" SET name='caviar', price=950, rest=249 WHERE id=4;
```

Data Output

Explain

Messages

Notifications

	id [PK] integer	name character varying	price integer	rest integer
1	1	apple	5	100
2	3	fish	400	45
3	4	caviar	950	249
4	5	platinum	1100	5

Data Output

Explain

Messages

Notifications

	id [PK] integer	name character varying	price integer	rest integer
1	2	gold	1000	3
2	4	caviar	950	249

Оновлення дешевого товару

```
UPDATE "lab3_trigger" SET name='caviar', price=950, rest=249 WHERE id=4;
```

Data Output	Explain	Messages	Notifications																																																																
<table><tr><th>id</th><th>[PK] integer</th><th>name</th><th>character varying</th><th>price</th><th>integer</th><th>rest</th><th>integer</th></tr><tr><td>1</td><td>1</td><td>apple</td><td></td><td>4</td><td></td><td>200</td><td></td></tr><tr><td>2</td><td>3</td><td>fish</td><td></td><td>400</td><td></td><td>45</td><td></td></tr><tr><td>3</td><td>4</td><td>caviar</td><td></td><td>950</td><td></td><td>249</td><td></td></tr><tr><td>4</td><td>5</td><td>platinum</td><td></td><td>1100</td><td></td><td>5</td><td></td></tr></table>	id	[PK] integer	name	character varying	price	integer	rest	integer	1	1	apple		4		200		2	3	fish		400		45		3	4	caviar		950		249		4	5	platinum		1100		5				<table><tr><th>id</th><th>[PK] integer</th><th>name</th><th>character varying</th><th>price</th><th>integer</th><th>rest</th><th>integer</th></tr><tr><td>1</td><td>2</td><td>gold</td><td></td><td>1000</td><td></td><td>3</td><td></td></tr><tr><td>2</td><td>4</td><td>caviar</td><td></td><td>900</td><td></td><td>250</td><td></td></tr></table>	id	[PK] integer	name	character varying	price	integer	rest	integer	1	2	gold		1000		3		2	4	caviar		900		250	
id	[PK] integer	name	character varying	price	integer	rest	integer																																																												
1	1	apple		4		200																																																													
2	3	fish		400		45																																																													
3	4	caviar		950		249																																																													
4	5	platinum		1100		5																																																													
id	[PK] integer	name	character varying	price	integer	rest	integer																																																												
1	2	gold		1000		3																																																													
2	4	caviar		900		250																																																													